

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره تخصصی (کارشناسی ارشد)

رشته روانشناسی عمومی

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام

« بسمه تعالی »

این برنامه، براساس مصوبه سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۴/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی برای اجراء در مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) توسط گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه و تدوین شد و در جلسه ۳۱۳ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۶ شورای عالی برنامه ریزی مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین به مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) جهت اجرا ابلاغ می شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است

دکتر علی شریعتمداری

رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحد مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسمه تعالی

۱- مقدمه:

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران به رهبری قائد عظیم‌الشان حضرت امام خمینی علیه السلام از یک سو زمینه حاکمیت بخشیدن به احکام و ارزشهای نورانی اسلام فراهم گردید و از سوی دیگر پیام نویدبخش اسلام در سراسر جهان مخاطبین جدیدی پیدا کرد. از آنجا که اسلام به عنوان یک دین کامل و جهانی از نظام سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خاص خود برخوردار است، یکی از عرصه‌هایی که بی‌شک مطالب زیادی برای عرضه دارد، عرصه علوم انسانی است. ولی با کمال تأسف در گذشته به دلیل عدم احساس نیاز و یا نبود امکانات و وجود موانع گوناگون، کاری که درخور توجه باشد در ارتباط با استخراج و تبیین این نظامها صورت نگرفته است به طوری که هنوز ما دیدگاههای اسلام را به طور مدوّن و منظم در اختیار نداریم و با وجود گذشت چندین سال از پیروزی انقلاب اسلامی، مسئولین کشور به لحاظ نظری دچار کمبود بوده و دانشگاههای ما هم دستشان از معارف اسلامی مربوط به علوم انسانی در مقایسه با علوم انسانی عمدتاً برخاسته از غرب، خالی است که نتیجه آن چیزی به جز حاکمیت افکار و اندیشه‌های غربی نمی‌تواند باشد. شرایط جدید (که به یمن انقلاب اسلامی پدید آمده است) و نیاز شدیدی که در این ارتباط وجود دارد، مسئولیت هر فرد مسلمان و به ویژه حوزه‌های علمیه را چندین برابر می‌کند و وجود افرادی را می‌طلبد که ضمن برخورداری از علوم حوزوی در سطح عالی، بر نظریه‌های موجود در زمینه علوم انسانی نیز مسلط باشند تا بتوانند با استفاده از این دو ابزار وارد عرصه تحقیق شده، با پژوهشهای پیگیر و مستمر خود، علوم انسانی را از دیدگاه

اسلام استخراج در اختیار حقیقت‌جویان جهان و خاصه مراکز آموزش عالی قرار دهند. در راستای این هدف بزرگ مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام اقدام به تشکیل دوره‌های عمومی و تخصصی در زمینه علوم اسلامی و انسانی نموده است. در دوره عمومی طلاب علوم دینی، ضمن فراگیری علوم حوزوی تا پایان سطح به اندوخته‌هایی در زمینه‌های فقه، اصول، معارف، فلسفه و... دست یافته، با تقویت بنیه اطلاعات اسلامی خود، آمادگی لازم را برای برخورد با فرهنگهای بیگانه کسب می‌نمایند. سپس در یکی از رشته‌های تخصصی علوم انسانی به تحصیل مشغول می‌گردند. آنچه در این مجموعه آمده، برنامه این مؤسسه برای دوره تخصصی (کارشناسی ارشد) روانشناسی عمومی می‌باشد.

۲- اهداف:

این برنامه در راستای تحقق اهداف زیر تهیه و تدوین گردیده است:

- ۱- تربیت محققینی که با شناخت عمیق از معارف و ارزشهای اسلامی و دیدگاههای اسلام در بعد مسائل روحی و روانی همراه با شناخت علم روانشناسی و دانش جدید در این زمینه، قدرت تبیین اصول روانشناسی از دیدگاه اسلام را واجد و بتوانند در ارائه و دفاع از آن از موضع تخصص برخوردار نمایند.
  - ۲- تربیت کارشناسانی که با احاطه بر دانش روانشناسی جدید، بتوانند با بهره‌گیری از منابع اسلامی و دیدگاه عمیق و گسترده اسلام در مورد مسائل روانی، ضمن نقد صحیح و عالمانه تئوریه‌ها و مدل‌های جدید پیرامون مسائل روانی، دیدگاه‌های اسلامی را ارائه نمایند.
  - ۳- تربیت محققینی که بتوانند با دارا بودن ابزارهای لازم تحقیق، ضمن پژوهش در منابع اسلامی و سایر منابع، به تدوین منابع مورد نیاز جهت تحقیق و تدریس در زمینه‌های مختلف این دانش بپردازند.
  - ۴- تربیت مدرسین ورزیده و صاحب نظری که از عهده ارائه معارف اسلامی در زمینه روان آدمی به صورت ویژه و دانش روانشناسی بشکل عام برآمده، بتوانند حاصل تحقیقات انجام شده را در مراکز آموزش عالی (حوزه و دانشگاه) تدریس نمایند.
  - ۵- تربیت کارشناسانی که توانایی تجزیه و تحلیل پدیده‌های مرتبط با مسائل روانی در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای واجد بوده بتوانند بر اساس دیدگاه‌های اسلامی و معارف بالنده و نورانی مکتب اسلام و شناخت صحیح از این نوع پدیده‌ها و ارتباط تنگاتنگ آن با سایر مسائل اجتماعی و فردی، راه‌حلهای کارساز و واقعی را در رابطه با تنگناها و مشکلات روانی، اجتماعی جامعه اسلامی ارائه نمایند.
- در نهایت، متخصصان و پژوهشگران متعهدی تربیت خواهند شد که علاوه بر تسلط بر دروس حوزوی، در دروس دانشگاهی نیز تبخّر کافی دارند که در نتیجه می‌توانند ضمن بحثهای تطبیقی، برتری دیدگاه‌های اسلام را تبیین و اثبات کنند و از مواضع حق آنها به دفاع بپردازند و به شبهات مطرح شده پاسخ صحیح و منطقی داده و مواضع ضعف سایر مکاتب را آشکار سازند و بدین وسیله قسمتی از خلاء موجود در این زمینه را پر نمایند.

۳- طول دوره و شکل نظام آموزشی:

از آنجا که دانش‌پژوهان این دوره از بین طلابی گزینش می‌شوند که موفق به اخذ دانش‌نامه عمومی (کارشناسی ارشد) الهیات و معارف اسلامی شده‌اند و می‌خواهند برای ادامه تحصیل در دوره تخصصی (کارشناسی ارشد) رشته دیگر اقدام نمایند طبعاً برای ورود به رشته جدید باید دروس اساسی و پایه‌ای مقطع کارشناسی آن رشته را بعنوان پیش‌نیاز گذرانده و سپس دروس اصلی را شروع نمایند.

دانش‌پژوهان پس از گذراندن دروس مربوط و تدوین رساله‌ای مناسب، طی حداقل ۴ و حداکثر ۶ سال به دریافت دانش‌نامه تخصصی (کارشناسی ارشد) روانشناسی عمومی نائل می‌گردند.

نظام آموزشی واحدی بوده و هر واحد طی ۱۷ ساعت و در قالب یک ترم ۱۷ هفته‌ای معادل یک نیم سال تحصیلی ارائه خواهد شد.

ضمناً از آنجا که یکی از اهداف محوری این مؤسسه تربیت محققین برخوردار از دانش حوزه و دانشگاه می‌باشد، دانش‌پژوهان در دوران تحصیل به تناسب به مباحثی از فقه و اصول (در سطح خارج) اشتغال خواهند داشت.

۴- شرایط پذیرش:

۱- ارائه دانش‌نامه عمومی (کارشناسی ارشد) الهیات و معارف اسلامی

۲- قبولی در آزمون ورودی.

۳- برخورداری از صلاحیتهای اخلاقی و توانائی فکری لازم و متناسب با رشته‌های تحصیلی مورد نظر.

۵- ضرورت و اهمیت

«روانشناسی» را علم به رفتار آگاهانه و ناخودآگاه انسان تعریف نموده‌اند و عده‌ای به جای خود آگاهی و ناخودآگاهی از واژه هوشیارانه و ناهوشیارانه استفاده نموده و علم به وجدان و شعور انسان را نیز تحت پوشش روانشناسی دانسته‌اند.

بنابر این روانشناسی به بررسی و شناخت روان آدمی و شناخت رفتارهای انسان می‌پردازد. این دانش به عنوان یکی از شاخه‌های مهم علوم انسانی از دیرزمان مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان واقع شده و نظریات متعدد و عمیقی نسبت به بعد بسیار مهم وجود انسان به نام روح و ارتباط آن با بُعد جسمانی او ارائه کرده است.

اهمیت این علم را در دو زمینه نظری و عملی می‌توان گوشزد نمود:

۱- جنبه عملی: از آنجا که کلیه اعمالی که انسان انجام می‌دهد به روح او مربوط بوده و همه شئون آدمی با روان او سر و کار دارد. از اینرو باید نحوه تجلیات روح را در این صحنه ظاهر شناخت و به مکانیزمهای آن پی برد.

۲- جنبه نظری: مسئله نفس از قدیم الایام مطرح بوده و از دیرزمان بشر برای رسیدن به پاسخ صحیح برای این سؤال که «انسان چیست و کیست؟» تلاش می‌نموده و کاشف‌های عمیق فلسفی و علمی در این راستا انجام پذیرفته است. از اینرو دانش روانشناسی که علم به روان آدمی به معنای دقیق کلمه در همه ابعاد است، در زندگی اجتماعی و فردی انسان ضروری است و در پرتو آن می‌توان به سؤالات اساسی پیرامون ماهیت روح انسان پاسخ داد. در همین راستا مکاتب روانشناسی متعدد و تئوریه‌ها و مدلهای فراوانی از سوی دانشمندان به بشر عرضه شده که بسیاری از آنها مبتنی بر بینش‌های مادی آنان نسبت به انسان و جهان می‌باشد. حال از آنجا که بر اساس دیدگاه اسلامی، روان انسان پیچیده‌ترین و اصلیت‌ترین بعد وجودی او به حساب آمده و تمام شئون وجودی انسان و سازندگی آن برای نیل به مراحل عالی سعادت و کمال متوقف بر سازندگی این بُعد میباشد از اینرو نیاز به شناخت دقیق و فراگیر این بُعد مبتنی بر بینش الهی اسلام ضروری می‌نماید.

از سوی دیگر تمام جنبه‌های رفتاری بشر ناشی از ملکات روحی و انگیزه‌های متبلور در

روح اوست که با ایجاد سازندگی در این بعد می‌توان نتایج آنرا در صحنه‌های خارجی در اعمال انسان با همه تعدد و تنوع آن مشاهده نمود.

این مطلب نیز ضرورت شناخت روح و نحوه سازندگی آن را در پرتو ارزشها و معارف اسلامی روشن می‌نماید.

انسان با برخورداری از یکی از بزرگترین نعمت‌های الهی به نام «روح» در منزلتی قرار می‌گیرد که صلاحیت و شایستگی سجده همه ملائک را پیدا می‌نماید که «فاذا سؤیته و نفخت فیه من روحی ففعا له ساجدین» ۲۹/حجر. آری خداوند متعال پس از نفخ روح در انسان و آفرینش بهترین نوع از مخلوقات خود، بر تمام خلائق افتخار نموده به ذات اقدس خود تبریک می‌گوید. براساس بینش صحیح اسلامی شناخت نفس و روح انسان مرآت شناخت خداوند متعال قرار داده شد، که «من عرف نفسه فقد عرف ربه» و تمام تمرکز و تلاش ادیان توحیدی و به خصوص اسلام بر سازندگی و تعلیم و تربیت روح و سپس هدایت و تنظیم رفتار برخواسته از روح می‌باشد و می‌توان گفت محور تمام تعالیم حیات - بخش اسلام در زمینه شناخت نفس و سازندگی آن قرار دارد. بنا بر این آگاهی از «علم النفس» بصورت زیر بنائی در صدر اهداف عالی اسلام قرار می‌گیرد.

با توجه به آنچه گذشت باید دیدگاههای اسلام درباره بعد روانی انسان که خود دارای ابعاد و قسمتهای مختلف شناختی، انگیزشی، عاطفی و... است از خلال منابع اصیل اسلامی استخراج گردد و این جز با یک سلسله تحقیقات برنامه ریزی شده و فراهم نمودن ابزارهای لازم امکان انجام ندارد چرا که معارف اسلام در این زمینه بسان دانه‌های یک گردنبند از هم گسسته شده است که با کاوش و پژوهش در آیات و روایات اسلامی می‌توان آنها را شناسائی و به هم مرتبط نمود تا ارزش واقعی آن روشن گردد.

همچنین با تبیین اصول روانشناسی از دیدگاه اسلام می‌توان زیربنای محکمی برای سایر زمینه‌های معارف اسلامی در زمینه علمی نظیر عرفان و اخلاق به وجود آورد و این باعث می‌شود که بسیاری از اختلافات ناشی از اعمال سلیقه‌های مختلف در این علوم از بین رفته و یک نظام معارفی هماهنگ با مراتب به هم پیوسته و سیستماتیک برای شناخت و سازندگی ابعاد مختلف وجود انسان مبتنی بر دیدگاههای الهی مکتب اسلام در اختیار

داشت و آن را به جامعه و مجامع فرهنگی عرضه نمود.

بنابر این در یک کلام می‌توان اظهار نمود اسلام به عنوان کاملترین دین الهی با پوشش دادن تمام جوانب حیات انسان، سازندگی خود را از روح و نفس و جان آدمی آغاز نموده صلاح و درستکاری را در تزکیه آن دانسته و خسران و زیان را در آلوده نمودن آن قلمداد فرموده است و در این رابطه متکاملترین دستورات را در یک نظام هماهنگ که همه ابعاد وجودی انسان را پوشش می‌دهد ارائه داده است.

اکنون پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی که یک انقلاب فرهنگی و سیاسی تمام عیار بود و به حاکمیت رسیدن اسلام در کشور بود، ضرورت تبیین دیدگاه‌های اسلام در بُعد مسائل مربوط به روان انسان که از زیربنائی - ترین مسائل مورد بحث در معارف اسلامی است و بازشناسی جنبه‌های مختلف سازندگی روح و تأثیرات آن در سازندگی فرد و جامعه بیش از هر چیز روشن و موجب توجه صاحب نظران قرار گرفته است.

از آنجا که متفکران مکاتب مادی نیز دیدگاه‌های متعدد و گسترده‌ای پیرامون این بُعد از وجود انسان ارائه داده و مبتنی بر آن به تحلیل رفتارهای انسان پرداخته‌اند و در این راستا نقطه نظرات ویژه‌ای برای هدایت رفتار انسان در ابعاد مختلف عرضه داشته‌اند که همگی مبتنی بر بینش‌های مادی آنان نسبت به انسان و ابعاد وجود او و از آن جمله بُعد روانی او می‌باشد و پر واضح است که این دیدگاه با دیدگاه‌های الهی دین مقدس اسلام متفاوت بوده و از اختلاف جدی و اساسی برخوردار است.

بنابر این چاره‌ای جز تبیین بینش‌های اساسی اسلام پیرامون اصول روانشناسی برای ایجاد زمینه‌های لازم جهت حاکمیت بخشیدن به ارزشها و معارف نورانی اسلام نداریم و چنانچه این کار با نقد و ارزیابی سایر دیدگاهها و مکاتب روانشناسی توأم گردد موجب اثبات حقانیت و برتری اندیشه‌های اسلام خواهد بود.

با توجه به آنچه گذشت دائر نمودن رشته تخصصی روانشناسی برای ایجاد زمینه‌های لازم جهت شناخت عمیق و همه جانبه از معارف اسلامی از یک سو و معارف جدید در زمینه روانشناسی از سوی دیگر دارای ضرورت قطعی بوده و اهمیت آن به وضوح قابل ملاحظه است.

۶- تعداد واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی این برنامه در جداول مربوطه نشان داده شده است،

تعداد کل واحدهای درسی دوره تخصصی (کارشناسی ارشد) رشته روانشناسی عمومی

ردیف	نوع درس	واحد
۱	دروس پیشنیاز	۸۰
۲	دروس اصلی	۲۸
۳	پایان نامه	۴
	جمع	۱۱۲

دروس پیش‌نیاز دوره تخصصی (کارشناسی ارشد) رشته روانشناسی عمومی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس	ملاحظات
			جمع	نظری	عملی		
۰۰۱	زبان عمومی (۱)	۲	۵۱	۱۷	۳۴		
۰۰۲	زبان عمومی (۲)	۲	۵۱	۱۷	۳۴		
۰۰۳	زبان عمومی (۳)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۴	زبان عمومی (۴)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۵	زبان عمومی (۵)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۶	زبان تخصصی (۱)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۷	زبان تخصصی (۲)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۸	زبان تخصصی (۳)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۰۹	زبان تخصصی (۴)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۰	روانشناسی عمومی (۱)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۱	روانشناسی عمومی (۲)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۲	علم النفس از دیدگاه فلاسفه اسلامی	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۱۳	آمار توصیفی	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۴	آمار استنباطی	۲	۵۱	۱۷	۳۴		
۰۱۵	فیزیولوژی عمومی (غدد واعصاب)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۶	روانشناسی فیزیولوژیک	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۱۷	روانشناسی احساس و ادراک	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۱۸	روانشناسی تجربی	۴	۱۰۲	۳۴	۶۸		
۰۱۹	روانشناسی رشد (۱)	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۰	روانشناسی رشد (۲)	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۱	روانشناسی یادگیری (نظریه‌ها و مفاهیم)	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۲۲	روانشناسی تربیتی	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۲۳	روانشناسی اجتماعی	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۴	روان‌سنجی	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۵	انگیزش و هیجان	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۶	آسیب‌شناسی روانی (روان‌شناسی مرضی)	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۷	بهداشت روانی	۳	۵۱	۵۱	۵۱		
۰۲۸	تاریخچه و مکاتب روان‌شناسی	۴	۶۸	۶۸	۶۸		
۰۲۹	نگرشها و تغییر آن	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۳۰	روانشناسی مشاوره و راهنمایی	۲	۳۴	۳۴	۳۴		
۰۳۱	روانشناسی بالینی کودک	۳	۶۸	۳۴	۳۴		
۰۳۲	روانشناسی کودکان استثنائی	۴	۱۰۲	۳۴	۶۸		
جمع		۸۰					

دروس اصلی دوره تخصصی (کارشناسی ارشد) روانشناسی عمومی

ملاحظات	پیش نیاز یا زمان ارائه درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره درس
		عملی	نظری	جمع			
			۵۱	۵۱	۳	روانشناسی عمومی پیشرفته	۲۰۱
		۳۴	۳۴	۶۸	۳	روشهای آماری پیشرفته	۲۰۲
		۳۴	۳۴	۶۸	۳	روشهای تحقیق در روانشناسی	۲۰۳
			۳۴	۳۴	۲	نظریه های شخصیت و نقد آن از دیدگاه اسلامی	۲۰۴
			۳۴	۳۴	۲	انگیزش و هیجان	۲۰۵
			۳۴	۳۴	۲	روانشناسی یادگیری و تفکر	۲۰۶
		۶۸		۶۸	۲	روانشناسی تجربی	۲۰۷
			۳۴	۳۴	۲	پسیکوفیزیولوژی و نوروپسیکولوژی	۲۰۸
			۳۴	۳۴	۲	روانشناسی اجتماعی پیشرفته	۲۰۹
			۳۴	۳۴	۲	مباحث جدید در آسیب شناسی روانی	۲۱۰
			۳۴	۳۴	۲	روانشناسی رشد پیشرفته	۲۱۱
		۳۴	۳۴	۶۸	۳	روانشناسی کودکان استثنائی	۲۱۲
					۴	پایان نامه	۲۱۳
					۳۲	جمع	

سر فصل دروس پیش نیاز

گفت و شنود (۱) و (۲)

(۰۰۱)	تعداد واحد : ۲ + ۲
(۰۰۲)	نوع واحد : نظری و عملی
	پیش نیاز : گفت و شنود مقدماتی (۱) و (۲)

هدف : کسب مهارت در گفتار به زبان انگلیسی در حد موضوعات غیر علمی در سطح ۳۰۰۰ واژه و توانایی مکالمه در امور روزمره بدون داشتن اشتباهات فاحش تلفظی و دستوری . کسب مهارت در بیان منظور و ابراز عقیده در حد ۳۰۰۰ واژه .

سر فصل دروس : (۱۰۲ ساعت)

۱. تمرین الگوهای مختلف زبان ، انواع آهنگ جملات ، تکیه ، متون ساده و کوتاه و متون در سطح متوسط ، یادداشت برداری از متون ضبط شده ، پیاده کردن نوارها از طریق گوش دادن به نوارهای آموزشی .
۲. گفتگو و بحث در باره مطالب ضبط شده ، یا متون مورد نظر علاوه بر ساعات کلاس دانش پژوهان موظفند هر هفته حد اقل ۴ ساعت در آزمایشگاه زبان به نوارهای آموزشی که از طرف گروه تعیین شده گوش فرا داده و گزارش آن راه به صورت کتبی یا شفاهی به استاد ارائه دهند.

منابع پیشنهادی :

1. English 900 (5 - 6)
2. Easy Reading Selections (By : O'Henry)

خواندن و درک مفاهیم (۱) و (۲)

تعداد واحد :	۲ + ۲	(۰۰۳)
نوع واحد :	نظری	(۰۰۴)
پیش نیاز :	خواندن مقدماتی ۱ و ۲	
هدف :	افزایش سرعت و مهارت خواندن و درک مطالب در سطح متوسط به منظور ورود به دوره زبان نیمه تخصصی و تخصصی	

سرفصل دروس : (۳۴ + ۳۴ ساعت)

۱. افزایش درک مطلب
۲. بالا بردن سطح خواندن
۳. توانایی درک ابعاد مختلف معنی (معنی صریح و استنباطی)
۴. کسب مهارت در حدس زدن معنای واژه‌های جدید بر مبنای متن با توجه به اینکه کسب مهارت خواندن تنها از طریق تمرین زیاد و مطالعه مستمر متون امکان پذیر است، لذا توصیه می‌شود که مجموعه متنوع و چاپی از متون مناسب در گروه گردآوری شود و دانش پژوهان موظف گردند علاوه بر متنهایی که در کلاس برای هر درس ۲ واحدی در طول ترم تدریس می‌شود، در هر ترم حد اقل ۳۰ متن کوتاه بین ۱۵۰ تا ۴۰۰ کلمه‌ای و ۵ کوتاه را مطالعه کرده و گزارش کتبی یا شفاهی آن را به استاد ارائه دهند.

داستان

منابع پیشنهادی :

1. Expanding Reading Skills (Intermediate)
2. Developing Reading Skills
3. American Readings
4. S. R. A. kits
5. Short stories

نگارش انگلیسی

(۰۰۵)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : دستور مقدماتی (۱) و (۲)

هدف : ۱. کسب مهارت در نگارش انواع بندها (پاراگرافها)
۲. کسب مهارت در بکارگیری صحیح علائم در جمله نویسی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. کسب مهارت در بکارگیری عناصر تشکیل دهنده یک بند (پاراگراف) شامل:

a. Topic sentence

b. Supporting sentence(s)

c. Unity / Coherence

۲. کسب مهارت در تهیه «Outline» براهی هر بند (پاراگراف)

۳. کسب مهارت در ساده سازی (Paraphrasing) و خلاصه نویسی علاوه بر مطالبی که در کلاس تدریس می شود، دانش پژوه موظف است که برای هر جلسه حد اقل یک خلاصه یا چند پاراگراف مطلب تهیه کند. برای این منظور لازم است که با تعیین مقالات یا داستانهای کوتاه از دانش پژوهان خواسته شود که آنها را خلاصه نویسی کرده و گزارشی تهیه کنند.

1) Lets' write English (secong part)

2) Reading through Reading (انتشارات سمت)

3) Paragraph Writing

متون روانشناسی به زبانهای خارجی (۱)

(۰۰۶)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی عمومی (۲)

هدف : آشنائی دانش پژوهان با اصطلاحات روانشناسی در حد اقل یکی از زبانهای خارجی معتبر و افزایش توانائی آنان در استفاده از منابع روانشناسی در متون نوشته شده به آن زبان.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- به انتخاب استاد تدریس کننده.

- 1- Introduction to psychology and different branches in psychology .
- 2- Deve lopment
- 3- Learning
- 4- Thinking
- 5- Motivation

متون روان شناسی عمومی به زبانهای خارجی (۲ و ۳)

تعداد واحد : ۲ + ۲
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : متون روان شناسی به زبانهای خارجی (۱)
هدف : آشنائی و فراگیری مسائل مهم روان شناسی به زبان خارجی.

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- 1- Intelligence
- 2- personality
- 3- Assessment of pexsonality
- 4- Behaviov disorders
- 5- Treatment of behavior disorders

توضیح : حد اقل صفحات مورد بررسی برای هر یک از دروس متون (متون یک و متون دوم) صد صفحه می باشد.

متون روانشناسی عمومی به زبانهای خارجی (۴)

(۰۰۹)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۰۰۸

هدف : آماده ساختن دانش پژوهان جهت استفاده از متون تخصصی به زبان خارجی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

فصل یا فصولی از یک کتاب روانشناسی به پیشنهاد استاد و موافقت گروه آموزشی تدریس خواهد شد.

روانشناسی عمومی (۱)

(۰۱۰)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با مفهوم روانشناسی و روشهای آن. تشخیص جایگاه روانشناسی در بین سایر علوم و رابطه آن با سایر علوم، بررسی رفتار موجودات زنده (به ویژه انسان) و بررسی اجمالی و کلی مباحثی که در دروس اختصاصی روانشناسی مورد بحث قرار میگیرند.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعریف روانشناسی
- ماهیت علمی روانشناسی
- موضوع مطالعه روانشناسی
- تاریخچه مختصر علم روانشناسی
- هدفها و روشهای علم روانشناسی
- روشهای تحقیق در علم روانشناسی
- رابطه روانشناسی با سایر علوم
- تعریف و موضوع رشته‌های تخصصی روانشناسی
- محرکهای رفتار موجودات زنده
- عوامل مؤثر بر رفتار (عوامل ژنتیک - عوامل محیطی)
- هوش
- یادگیری و انواع مختلف آن.

روانشناسی عمومی (۲)

(۰۱۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی عمومی (۱)

هدف : آشنائی کلی با مفاهیم اساسی روانشناسی که در دروس اختصاصی دانش پژوه با آنها آشنا میشود.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- اساس عصبی رفتار.

- تفاوت‌های فردی.

- شخصیت و مسائل مربوط به آن.

- انگیزش، هیجان، عواطف.

- زبان و تفکر.

- یاد آوری و فراموشی.

.. تعارض و سازگاری.

علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی

(۰۱۲)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روان شناسی عمومی (۱)

هدف : آشنائی با مفهوم انسان از دیدگاه روانشناختی اسلام وفلاسفه اسلامی

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- انسان از دیدگاه قرآن
- انسان از دیدگاه فلاسفه اسلامی
- علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی (کندی، فارابی، ابن سینا، - غزالی، ...)
- مفهوم عقل از دیدگاه قرآن
- مفهوم نفس از دیدگاه قرآن
- مفهوم نفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی (ابن سینا، غزالی، فارابی، کندی).
- مفاهیم روانشناسی در نظریات فلاسفه اسلامی (عوامل مؤثر بر رفتار، هوش شخصیت، یادگیری، بهداشتی روانی، ...)
- مقایسه نظریات قدیم (علم النفس) با نظریات جدید (روانشناسی)

آمار توصیفی

(۰۱۳)

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با اصول و مفاهیم ابتدائی آمار در زمینه‌های جمع آوری ارائه منظم و تجزیه و تحلیل مقدماتی داده‌های آماری به منظور استفاده در تحقیقات و سنجش و اندازه‌گیری.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمات و تعریف آمار.
- ۲- اندازه‌گیری (انواع متغیرها و سطوح مختلف اندازه‌گیری).
- ۳- تهیه جداول و رسم نمودارها، نقاط در صدی.
- ۴- مقادیر تمایل مرکزی (میانگین، مد، میانه، ...) محاسبه و خواص هر کدام.
- ۵- مقادیر تغییر پذیری (دامنه تغییر، دامنه تغییر ۱۰ و ۹۰ در صدی، ۲۵ و ۷۵ در صدی واریانس، انحراف استاندارد، میانگین تغییرات)
- ۶- مقادیر سنجش روابط بین متغیرها (همبستگی) (پیرسن) و (براون)

آمار استنباطی

(۰۱۴)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : آمار توصیفی

هدف : آشنائی و استفاده از متدهای تجزیه و تحلیل کمی داده‌های بدست آمده از یک نمونه به منظور تشخیص و تعیین منابع تغیر و تأثیر در پدیده‌ها و مقایسه آنها با این هدف که وجود یا عدم روابط فرضی بین پدیده‌ها را اثبات یا رد کند و تخمین‌های مناسب و مستدلی در مورد کمیات مورد نیاز به دست میدهد.

سرفصل دروس :

الف - نظری (۱ واحد ۱۷ ساعت)

... رگرسیون:

۱- اصول وقاعد احتمالات.

۲- توزیع زمان نمرات استاندارد.

۳- توزیع های X^2 و T و تستهای معنی دار بودن مربوط به هر کدام.

۴- رگرسیون با یک متغیر وابسته.

۵- رگرسیون با چند متغیر مستقل.

۶- تحلیل واریانس.

ب - عملی (۱ واحد ۳۴ ساعت)

انجام عملیات مربوط به دروس فوق تحت نظر استاد درس.

فیزیولوژی عمومی (اعصاب و غدد)

(۰۱۵)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با ساختمان و کارکرد سیستم عصبی و غدد. تأثیر و چگونگی ارتباط آنها با رفتار.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- کلیاتی درباره سیستم مراکز عصبی.
- موج عصبی.
- انتقال شیمیائی موج عصبی.
- گیرنده های عصبی.
- خصوصیات عمل گیرنده های عصبی.
- بازتابهای فطری (نا آموخته) به تفصیل.
- بازتابهای شرطی (آموخته) به تفصیل.
- فیزیولوژی مغز (به اختصار).
- کلیاتی در باره فیزیولوژی غدد درون ریز و بیرون ریز.
- نقش مراکز عصبی در پدیده های روانی.
- نقش غدد داخلی و هورمون ها در پدیده های روانی.

روانشناسی فیزیولوژیک

(۰۱۶)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فیزیولوژی عمومی (اعصاب و غدد)

هدف : آشنائی با اساس فیزیولوژیک رفتارها و شیوه‌های تحقیق در آن.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف موضوع روانشناسی فیزیولوژیک.
- روشهای تحقیق در روانشناسی فیزیولوژیک.
- ساختمان سیستم عصبی مرکزی.
- ساختمان سیستم عصبی پیرامونی.
- فیزیولوژی سلول عصبی (نرون).
- اساس فیزیولوژیک ادراک بینائی، شنوائی و بساوائی.
- بررسی نظریات مهم گوناگون در باره غریزه و مقایسه آنها با مکتب عینی. (حیوان شناسی مثبت)
- مکانیزم فیزیولوژیک گرسنگی و تشنگی و رفتار جنسی.
- فیزیولوژی درد.
- مکانیزم عصبی خواب و بیداری و فعالیت.
- اساس فیزیولوژیک رفتارهای هیجانی و تئوریهای هیجان.
- فیزیولوژی پرخاشگری و آخرین تحقیقات در این باره به تفصیل.
- روانشناسی و غدد داخلی.
- فیزیولوژی یادگیری.

روانشناسی احساس و ادراک

(۰۱۷)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فیزیولوژی عمومی - روانشناسی عمومی (۲)

هدف : آشنائی با مفهوم احساس و ادراک و شناخت ساختمان و کارکرد اعضای حسی و چگونگی ادراک و سازمان دهی و عوامل مؤثر بر آن.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مشخصات حواس از لحاظ روانشناسی.

- عوامل ایجاد کننده احساس.

- بینائی، شنوائی، بجاوائی، بویائی، چشائی، سرما و گرما، حرکت، فشار، درد، تعادل داخلی.

- توانائی و توسعه بخشیدن به ظرفیت حواس.

ادراک:

- ادراک و عوامل مؤثر در آن.

- آمادگی برای ادراک - سازگاری دستگاه گیرنده بدن - دستگاه اعصاب مرکزی - وضوح ادراک -

تحلیل ادراک (فرآیندهای گیرنده رمزی، انفعالی) کیفیت ادراک. - قوانین گروه بندی در ادراک -

فضا و عمق ادراک بینائی - فضا و عمق ادراک شنوائی - متغیرهای تحرکی و ارگانیکی - دقت

و ادراک - خطای ادراک - ثبات ادراک - تشخیص نسبت ادراک تفاوتها. - رشد و توسعه ادراک

(ظرفیت و عمق).

روانشناسی تجربی

(۰۱۸)

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری و عملی

پیشنیاز : - آمار استنباطی - روانشناسی احساس و ادراک

هدف : آشنائی با اصول روشهای آزمایش در علم روانشناسی و نیز شناخت وسایل و ابزار و طرز کار بکار بردن آنها و سنجش استعدادهای حسی و حرکتی و خصوصیات روانی، آشنائی کلی با طرح علمی در روانشناسی.

سرفصل دروس :

الف - نظری (۲ واحد ۳۴ ساعت)

- مقدمه.

- موضوع مطالعه روانشناسی تجربی.

- سیر تکاملی روانشناسی تجربی.

- اندازه گیری احساسهای بینائی، شنوائی، بساوائی، چشائی، بویائی.

- خطای حواس و سنجش آنها.

- حافظه و تداعی معانی و شیوه های اندازه گیری آنها.

- سنجش دقت، هوش یادگیری، واکنشها، میزان خستگی.

- آشنائی و کاربرد طرح تجربی و طرز تهیه گزارش علمی در روانشناسی تجربی.

- موارد کار برد نتایج روانشناسی در جامعه.

ب - عملی (۲ واحد ۶۸ ساعت)

روانشناسی رشد (۱)

(۰۱۹)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی عمومی (۲)

هدف : آشنائی با ویژگیهای مراحل مختلف رشد جسمانی، روانی واجتماعی.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف وموضوع روانشناسی رشد.
- اصول وجهات عمومی رشد.
- عوامل مؤثر بر رشد (ژنتیکی - محیطی).
- مراحل وویژگیهای رشد در دوران قبل از تولد.
- رشد بدنی (رشد سیستم عصبی - رشد عضلانی - رشد استخوانی - رشد قد ووزن).
- رشد حسی - حرکتی.
- رشد شخصیت وخود شناسی.
- رشد عقلی (رشد هوش، تشکیل مفاهیم، رشد کلامی، رشد ادراک)
- رشد عاطفی.
- رشد روانی - جنسی.
- رشد اخلاق ومذهب.
- رشد اجتماعی ومشکلات سازگاری اجتماعی.
- کودک در خانواده (روابط خانواده وخانواده بعنوان یک الگو).
- کودک ومدرسه (عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی).
- کودک وفرهنگ (با توجه به ویژگیهای فرهنگهای مختلف).

روانشناسی رشد (۲)

(۰۲۰)

تعداد واحد : ۳

پیشنیاز : روانشناسی رشد (۱)

هدف : آشنائی با خصوصیات رشد جسمی و روانی و اجتماعی پس از دوران کودکی.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

تکامل جسمی و روانی و اجتماعی و مسائل مربوط به دوران نوجوانی جوانی

و میان سالی و پیری

کلیات : (تعریف مفاهیم - تاریخچه - بلوغ به مفهوم بحران) نتیجه گیری.

بخش اول: فیزیولوژی دوران بلوغ

بلوغ جنسی:

تغییرات ظاهری و فیزیولوژیکی

متابولیسم و رشد (نیازهای تغذیه - توانائی بدنی و عضلانی - شیمی خون)

عوامل مؤثر بلوغ جنسی

عوامل اجتماعی (اقتصادی - بهداشت درمان)

عوامل عصبی و هورمونی (عوامل هورمونی و تاثیر غدد بسته - نظام تنظیمی غدد داخلی -

بلوغ جنسی در ارتباط با عوامل هورمونی - ارتباط غدد داخلی با مراکز مغزی در رابطه با بلوغ

جنسی پسیکوفیزیولوژی کردار جنسی)

نقش تحریکات خارجی (تاثیر اندامهای جنسی - تاثیر جنبه اختصاصی محرکات جنسی)

نقش عوامل هورمونی (تاثیر عقیم کردن - تاثیر برداشتن غدد هیپوفیز - تاثیر تزریق هورمون به

حیوانات عقیم شده - تاثیر تزریق هورمونهای غیر جنسی - عوض کردن کردار

جنسی به وسیله تزریق هورمون)

نقش دستگاه عصبی (نقش دستگاه عصبی مرکزی - تاثیر انفرادی ضایع کردن

تجربی قسمت‌هایی از قشر مخ - نقش مراکز عصبی زیر قشر مخ - نقش هیپوتالاموس -

نقش مراکز میانسغالی)

نتیجه گیری :

انعکاس تغییرات بلوغ جنس بر شخص نوجوان
تغییرات ظاهری و انعکاس آن در شخصیت

نتیجه :

بخش دوم : جامعه شناسی یا تعبیر اجتماعی نوجوانی

عوامل اجتماعی تعامل بین افراد (مجسمه و نقش در نوجوانی - مکان و محیط‌های اجتماعی
شدن محیط خانواده و نوجوان - محیط مدرسه و گروه‌های هم سن)

جامعه و نوجوان

طغیان‌های جوانان

سخنی کوتاه در باره برخی مسائل جوانان دانش جو

بخش سوم : تغییرات روانی دوران بلوغ

تقسیم بندی نوجوانی به مراحل خاص

خصوصیات رفتاری عمومی نوجوانی (طغیان علیه اولیاء - نوجویی - اثبات وجود)
مطالعه تکوینی نوجوانی (نظریه اریکسون - نظریه والون - نظریه پیازه - نظریه فروید)
تغییر روانکاوانه نوجوانی (رابطه میان من و نهاد در جریان مراحل رشد - ساختار شخصیت در
دوره بلوغ، مکانیسم‌های دفاعی دوره نوجوانی خود داری افراطی - صورت عقلانی دادن به
غرایب، خلاقیت ارتباط‌های موضوعی در دوره نوجوانی)

تعبیر شناختی دوران نوجوانی

تفکر خاص نوجوان و تاثیر بر دخول او در اجتماع - دیدگاه پیاژه رشد

اطلاعاتی از دیدگاه کهن‌گیرگ

بخش چهارم : برخی مسائل فردی و گروهی

دوستی و وفاقت در دوره نوجوانی

بزهکاری نوجوانان و جوانان

روانشناسی یادگیری (نظریه‌ها و مفاهیم)

(۰۲۱)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی تجربی - روانشناسی عمومی (۲)

هدف : آموزش نظریه‌های مربوط به یادگیری و مفاهیم و اصول آزمایشگاهی - یادگیری در زمان حال.

سرفصل دروس :

الف - نظری (۵۱ ساعت)

- تعریف و موضوع مطالعه روانشناسی یادگیری.

- اهمیت یادگیری.

- ارتباط رشد با یادگیری.

- نظریه‌های یادگیری: (نظریه‌های محرک پاسخی (تداعی گرائی) و نظریه‌های شناختی مانند

نظریه آزمایش و خطای تورندایک، واتسون و شرطی شدن عاملی اسکینر در یادگیری، نظریه

مکتب گشتالت، یادگیری ارادی و اتفاقی، یادگیری از طریق تقلید، نظریه میدانی، نظریه رمال،

نظریه گاتری، نظریه میلر،... یادگیری اجتماعی.

- انتقال: انواع و عوامل مؤثر در انتقال یادگیری.

- مشکلات و اختلالات یادگیری.

- یادآوری و فراموشی.

روانشناسی تربیتی

- تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : روانشناسی عمومی (۲)
هدف : کسب دانشهای لازم در اصول و مبانی روانشناسی تربیتی و موضوعات مربوطه. تقویت قدرت تفکر، تحلیل و تفسیر مسائل و مشکلات تربیتی از دیدگاه روانی، اجتماعی، عاطفی.
ایجاد قدرت تشخیص علل و عوامل پدید آورنده مسائل و مشکلات تربیتی از دیدگاه روانی و عاطفی.
ایجاد قدرت راهیابی و ارائه طریق برای مسائل و مشکلات تربیتی و شناخت روشهای پیشگیری.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف، موضوع و فایده روانشناسی:
روشهای بررسی و تحقیق فرضیه‌های روانشناسی:
وراثت و محیط: تعریف وراثت، عوامل ارثی.
محیط و هوش - وراثت و هوش.
محیط و رفتار فردی و اجتماعی.
رشد: تعریف و خصوصیات عمومی رشد
جنبه‌های مختلف رشد (رشد بدنی، عاطفی و عقلانی).
خانواده و تاثیر آن در رفتار کودکان:
اهمیت خانواده و موقعیت کودک، انتظار والدین.
جو عاطفی خانواده و موقعیت اجتماعی خانواده
گروه همسن و تاثیر آن در رفتار کودکان
ارتباط فرد با گروه همسن در سن‌های گوناگون
رقابت، پذیرش و میزان‌های گروهی

احتیاجات اساسی فرد:

احتیاجات روانی و عاطفی
رفتار دفاعی و اشکال مختلف آن

یادگیری : تئوری های ارتباطات عصبی (پاولوف، ثورندایک و اسکینر)

تئوری های شناختی (گشتالت، پیازه، برونر)

عوامل مؤثر در یادگیری

انتقال یادگیری.

تشخیص یادآوری و فراموشی

عوامل مؤثر در حافظه

دقت : تعریف و شرایط دقت

تفکر : تعریف فکر و خصوصیات آن

عناصر عمده در تفکر

تفکر منطقی و اساس آن

خلاقیت : مراحل تفکر خلاق

نظریه های گوناگون

هوش : تعریف هوش و ماهیت آن - انواع هوش (هوش ماشینی - تجریدی، اجتماعی)

عوامل مؤثر در هوش، انواع تستهای هوش.

انضباط : تعریف انضباط و انواع آن - مقررات معلم، گروهی و شخصی - عوامل مؤثر

در پیدایش مسائل انضباطی

شخصیت : تعریف شخصیت و منش - انواع شخصیت، منش در دوره کودکی و نوجوانی

روانشناسی اجتماعی

(۰۲۳)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی عمومی (۲) - مبانی جامعه شناسی

هدف : هدف از این درس آشنائی دانش پژوهان به یکی از رشته‌های خاص علوم اجتماعی است که رابطه نزدیکی با جامعه شناسی و نیز با روانشناسی دار دلی عملاً قلمرو خاصی از مسائل جامعه شناسی را که همان مسائل روانی اجتماعی و خصوصیات گروه‌های کوچک است در بر میگیرد. و امروزه وسعت و دامنه وسیعی فرا گرفته این دروس مکمل دروس جامعه شناسی نظری و کاربردی و از لوازم آنها است.

سر فصل دروس : (۵۱ ساعت)

بخش اول: مقدمه و کلیات

- ۱ - مقدمه و تاریخچه
- ۲ - تعریف روانشناسی اجتماعی
- ۳ - هدف و قلمرو روانشناسی اجتماعی
- ۴ - روابط روانشناسی اجتماعی با جامعه شناسی - مردم شناسی - و روانشناسی
- ۵ - روشهای تحقیق روانشناسی اجتماعی

بخش دوم: فرد و جامعه

- ۱ - مسائل روانشناسی فردی
- ۲ - مسائل روانشناسی جسمی
- ۳ - مسائل روانشناسی اجتماعی
- ۴ - بررسی دیدگاههای مختلف در مورد اصالت فرد و جامعه و نقد آنها.

بخش سوم: فرهنگ و شخصیت

- ۱ - اجتماعی شدن کودک
- ۲ - فرهنگ پذیری در جوامع ابتدائی و جدید

۳- مکانیسمهای روابط فرهنگ و شخصیت

۴- شخصیت اساسی و خصوصیات ملی

۵- مقام و نقش

۶- برخورد دیدگاههای مردم شناسی - روانکاوی - جامعه شناسی روانشناسی اجتماعی در زمینه فرهنگ و شخصیت.

بخش چهارم: تغییرات جامعه شناسی پدیده‌های روانی

۱-

۲- تخیل، حافظه، هوش

۳- سایر استعداد‌های روانی و تغییرات آن بر حسب جوامع

۴- تاثیر متقابل وراثت و محیط

۵- مسائل خوابگاه و ناخودآگاه

۶- شیوه تبدیل رفتارهای فردی به نهادهای اجتماعی در مسائل (بیان - زبان - مناسبات میان اشخاص)

بخش پنجم: روانشناسی اجتماعی گروه‌های کوچک

۱- گروه‌های طبیعی و گروه‌های مصنوعی

۲- مسئله رهبری در گروه

۳- گروه سنجی و موضع آن

۴- پدیده‌های گروهی و تحقیقات مربوط به آن

بخش ششم: فرد در جمع

۱- انبوه خلق و تاثیر آن بر روحیات و رفتار فردی

۲- تقلید و تلقین پذیری

۳- تاثیر افکار عمومی

۴- تبلیغات و اثرات آن

بخش هفتم: وجهه نظرها و عقاید - احکام قالبی و پیش داوریها

۱- ناهنجاریهای روانی و ناهنجاریهای اجتماعی

۲- علل و عوامل اجتماعی ناهنجاریهای روانی

۳- عوامل اجتماعی و روانی جرم

۴- جرائم در محیطهای مختلف اجتماعی

۵- منشأ قومی و نژادی جرم و جنایت

۶- انواع ناهنجاریها و رابطه آن با محیط اجتماعی

بخش هشتم: زمینه‌های جدید تحقیق در روانشناسی اجتماعی

- ۱- عزت نفس
- ۲- اجتماعی شدن بزرگسالان
- ۳- مسئله سازگاری و تطبیق
- ۴- سایر

روان سنجی

(۰۲۴)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : آمار استنباطی

هدف : آشنائی با مبانی نظری آزمونهای روانی.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- مقدمه و تاریخچه.
- اندازه گیری و اهمیت آن در علوم.
- انواع روشهای اندازه گیری و سؤال.
- مراحل مقدماتی تهیه یک آزمون (تستهای کوتاه پاسخ، چند گزینه ای، صحیح و غلط .
- مفاهیم آماری.
- خصوصیات آماری سوالات انفرادی و نمره کل آزمون.
- تاثیر عامل حدس در نمرات آزمونها.
- واحدهای اندازه گیری ثبات و خطای معیار اندازه گیری.
- آشنائی نظری با آزمونهای هوش و آزمونهای شخصیت، آزمونهای تواناییها و گرایشها و آزمونهای نارسائیهای عاطفی و ذهنی، و معرفی و نحوه اجرای آنها.
- تجانس آزمون.
- حساسیت آزمون.
- اعتبار آزمون.
- روائی آزمون
- نقد و ارزشیابی و محدودیت آزمونهای روانی.

انگیزش و هیجان

(۰۲۵)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی فیزیولوژیک

هدف : آشنائی با مفاهیم انگیزش و هیجان و اساس عصبی آنها و شناخت غرایز و انگیزه‌ها و عوامل مؤثر بر تظاهر رفتارهای هیجانی .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف و خواص اساسی انگیزش و هیجان .
- نقش دستگاه عصبی در انگیزش .
- تاثیر انگیزش در رفتار .
- نظریه‌های مختلف در باره انگیزش .
- غرایز و انگیزه‌ها .
- انگیزه‌های اصلی : (اولیه)
- گرسنگی، تشنگی، جنسی، مادری و ...
- انگیزه‌های اکتسابی : (ثانویه)
- کسب موفقیت، اکتساب و جمع آوری، تقلید واضطراب، (ترس)، تشویق و تنبیه، همکاری، و رقابت، ...
- عوامل محرک هیجان .
- نقش غدد داخلی .
- دستگاه عصبی خود مختار و مرکزی .
- واکنشهای روان تنی .

آسیب شناسی روانی (روانشناسی مرضی)

(۰۲۶)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی رشد (۲)

هدف : شناخت نسبتاً «وسیع و عمیق دانش پژوهان با علل مختلف - بیماریهای روانی از دیدگاههای الگوهای مختلف مانند الگوی پزشکی، فرهنگی، آماری و مانند آن. و نیز بررسی وسیع علامت شناسی و طبقه بندی های جدید خصوصیات روانی.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف آسیب شناسی روانی .
- تاریخچه .
- علل بیماریهای روانی بر حسب الگوهای زیستی و پزشکی و فرهنگی، آماری اجتماعی و روانشناسی .
- طبقه بندی اختلالات روانی به بیماریهایی که عوامل ارگانیک در آنها مؤثر است، مانند آسیب های مغزی و عوارض آنها و بیماریهایی که عوامل کنشی علل اساسی آنها را تشکیل میدهند، مانند :
- اسکیزوفرنیا و بیماریهای عاطفی (مانیک د پرسو).
- بررسی بیماریهای روان تنی (سایکوسوماتیک).
- اختلالات شخصیت .
- اعتیادات، الکلیسم، انحرافات جنسی و غیره .

بهداشت روانی

- تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : آسیب شناسی روانی (۰۲۶)
هدف : آشنائی دانش پژوهان با علل و عوامل مؤثر در ایجاد بیماریهای روانی و شیوه‌ها و عوامل مؤثر در پیشگیری از آنها . بررسی مجموعه عواملی که در پیشگیری بیماریهای روانی مؤثر است .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعریف و موضوع مطالعه بهداشت روانی .
- محرکهای رفتار بشر.
- احتیاجات جسمانی و احتیاجات روانی
- محرومیت و ناکامی .
- مکانیزمهای روانی
- اختلالات روانی (رفتار نوبروتیک و رفتار سایکوتیک)
- بهداشت روانی و مسائل اجتماعی .
- بهداشت روانی در سنین و مراحل مختلف رشد .
- بهداشت روانی و خانواده .
- بهداشت روانی در مدرسه .
- بهداشت روانی در محل کار .
- کودکان استثنائی .
- اندازه‌گیری روانی و کاربرد تستهای روانی .
- درمان و شیوه‌های درمانی بیماریهای روانی .
- صلاحیت افراد برای روان درمانی .
- رابطه یادگیری و بهداشت روانی .
- بهداشت روانی و وسائل ارتباط جمعی
- تطبیق دادن اصول و روشهای بهداشت روانی در ایران .

تاریخچه و مکاتب روان‌شناسی

(۰۲۸)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی رشد (۲)

هدف : آشنائی دانش پژوهان با سیر تکاملی علم روانشناسی و توجه به مبانی آن و نیز بررسی اجمالی مکاتب مختلف روانشناسی .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- مختصری از تاریخچه روانشناسی در ایران، یونان، مصر، رم، و سایر فرهنگهای قدیمه .
- مکتب روانشناسی کنشی .
- مکتب کلاسیک .
- مکتب گشتالت .
- مکتب روانکاوی (فروید)
- مکتب رفتارگرائی
- مکتب روانشناسی تحلیلی (یونگ) .
- مکتب روانشناسی فردی (آدلر) .
- مکتب هستی گرائی .
- مکتب پدیده گرائی .
- مکتب اجتماعی - فرهنگی .
- مکتب شناخت گرائی رشد (پیازه) .
- مکتب روانشناسی انسانی .
- مکتب روانشناسی اسلامی .

نگرش‌ها و تغییر آن

(۰۲۹)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روانشناسی اجتماعی

هدف : آشناساختن دانش پژوهان با مفاهیم، موضوع و نظریه‌های نگرش، چگونگی سنجش و تغییر نگرش فردی و اجتماعی با استفاده از مقیاس‌های نگرش.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

بخش اول : کلیات (موضوع - مفهوم و عناصر شکل دهنده نگرش)

بخش دوم : نظریه‌های نگرش

بخش سوم : روش‌های سنجش نظرات، نگرش‌ها (عقاید و افکار عمومی)

بخش چهارم : مقیاس‌های نگرش سنجی

بخش پنجم : تغییر نگرش فردی و اجتماعی

بخش ششم : رابطه رفتار و نگرش و نظریه‌های مربوط به آن

منابع و ماخذ :

۱- فرد در اجتماع، تالیف کرج و کراچفیلد وال بلاکی ترجمه محمود صنایع

۲- روانشناسی اجتماعی تالیف ارونسون، ترجمه حسین شکرکن

۳- جزوات درسی و استفاده از منابع خارجی .

روانشناسی مشاوره و راهنمایی (خانواده، تحصیلی، شغلی، عاطفی...)

(۰۳۰)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : آسیب شناسی روانی (۲)

هدف : آشنائی با اصول و مفاهیم و نظریات مربوط به مشاوره و راهنمایی خانوادگی تحصیلی، شغلی، عاطفی، و غیره .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

بررسی اصول و مفاهیم و نظریات مربوط به مشاوره و راهنمایی خانوادگی، تحصیلی، شغلی، عاطفی و غیره .
و نیز استفاده از روشهای کاربردی مانند مصاحبه، مشاهده و آزمونها برای انجام مشاوره.

روانشناسی بالینی کودک

(۰۳۱)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری و عملی

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با روشهای تشخیص و درمان بیماریهای روانی کودک .

سرفصل دروس :

الف - نظری (۲ واحد ۳۴ ساعت)

ارائه روشهای مختلف روان درمانی کودکان و آشنائی با تمامی اصول درمان روانی بیماریهای

کودک، به همراه کار عملی در مراکز روان درمانی کودکان زیر نظر استاد متخصص

روانشناسی بالینی .

ب - عملی (۱ واحد ۳۴ ساعت)

روانشناسی کودکان استثنائی

(۰۳۲)

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری و عملی

پیشنیاز : روانشناسی رشد (۲)

هدف : آشنائی با تعریف و طبقه بندی کودکان استثنائی و شناخت علل ویژگیهای جسمی، روانی و اجتماعی آنها.

سرفصل دروس :

الف - نظری (۲ واحد ۳۴ ساعت)

- تعریف کودکان استثنائی .

- طبقه بندی کودکان استثنائی .

- کودکان عقب افتاده (ویژگیهای روانی و اجتماعی کودکان عقب افتاده)

- عوامل مؤثر در عقب افتادگی .

- عوامل ژنتیکی .

- عوامل روانی .

- عوامل اجتماعی .

کودکان پیشرفته (سرآمد)

- ویژگیهای روانی و اجتماعی کودکان پیشرفته .

- عوامل مؤثر در پیشرفتگی ذهنی کودکان .

- عوامل ژنتیکی .

- عوامل روانی .

- عوامل اجتماعی .

ب - عملی (۲ واحد ۶۸ ساعت)

فهرست منابع دروس پیش نیاز :

۱- روانشناسی عمومی (۱)

- «زمینه روانشناسی» تالیف ائکینسون وهیلگارد فقط جلد اول
- «اصول روانشناسی عمومی» تالیف سیروس عظیمی
- «اصول روانشناسی عمومی» ترجمه محمود ساعتچی جلد اول

۲- آمار (۱) توصیفی

- «اصول و روشهای آمار» تالیف مرتضی نصفت
- «آمار توصیفی در روانشناسی و امور تربیتی» تالیف جین گلاس - جولین استانلی ترجمه جمال عابدی، اسفندیاری
- «روشهای آماری در روانشناسی و علوم تربیتی» انتشارات دانشگاه پیام

۳- علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی

- «علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی» تالیف دکتر حسن احدی بنی جمالی
- «علم النفس از دیدگاه غزالی» تالیف محمد حجتی کرمانی جلد اول

۴- فیزیولوژی عمومی (اعصاب و غدد)

- «فیزیولوژی عمومی» تالیف حائری روحانی مرکز نشر دانشگاهی
- «بیولوژی عمومی» تالیف حائری روحانی زیر چاپ کمیته سمت شورای عالی انقلاب

۵- روانشناسی عمومی (۲)

- «اصول روانشناسی» تالیف نورمان مان . ترجمه محمود ساعتچی جلد دوم

۶- آمار (۲) استنباطی

«اصول روشهای آمار» تالیف مرتضی نصفت
- «استدلال آماری در علم رفتاری» ترجمه دکتر علیرضا کیامنش

۷- تاریخچه و مکاتب روانشناسی

- «مکتب‌های روانشناسی» تالیف غلامرضا بهرامی و جواد نور بخش
- «سیری در روانشناسی غرب» تالیف سیروس ایزدی

۸- روانشناسی فیزیولوژیک

- «روانشناسی فیزیولوژیک» تالیف تی مورگان کلیفورد. ترجمه محمود بهزاد
- «فیزیولوژی روانی» تالیف نادره مهدی

۹- انگیزش و هیجان

- کتاب انگیزش و هیجان: دکتر احدی بنی جمالی زیر چاپ بنیاد مستضعفان

۱۰- روانشناسی احساس و ادراک

- «روانشناسی احساس و ادراک» تالیف ام دی ورنون. ترجمه علی پور مقدس

۱۱- آسیب شناسی روانی (۱) و (۲)

- «روانشناسی رفتار غیر عادی» تالیف دکتر پروین بیرجندی
- «آسیب شناسی روانی دکتر سعید شاملو

۱۲- روانشناسی تجربی

«روانشناسی تجربی» تالیف صفر داعی
«روانشناسی تجربی» تالیف فرس ترجمه حمزه گنجی
- «فن روانشناسی تجربی» تالیف دکتر مصطفی نجاحی

۱۳- روانشناسی رشد (۱)

- «روانشناسی رشد (کودک)» دکتر حسن احدی و بنی جمالی
- «روانشناسی ژنتیک» دکتر مسعود منصور

۱۴- روانشناسی اجتماعی

- «روانشناسی اجتماعی». ترجمه شکر کن
- «روانشناسی اجتماعی» اتوکلاین برگ (۲ جلد)
- «روانشناسی اجتماعی (تجربی)» تألیف روبرت زادومک ترجمه محمود ایروانی

۱۵- روانشناسی یادگیری

- «روانشناسی یادگیری» تألیف علی اکبر شعاری نژاد
- «روانشناسی یادگیری» تألیف جیمز دیز ترجمه دکتر براهنی
- «روانشناسی آموختن» تألیف محمود صناعی

۱۶- بهداشت روانی

- «بهداشت روانی» تألیف سعید شاملو
- «بهداشت روانی» سید ابو القاسم حسینی جلد ۱

۱۷- روانشناسی رشد (۲)

- «پنج گفتار در روانشناسی» تألیف خانم دکتر محسنی
- «نوجوانی و جوانی» تألیف دکتر محسنی و دکتر احدی

۱۸- روانشناسی کودکان استثنائی

- «روانشناسی کودکان استثنائی» دکتر میلانی فر
- «روانشناسی کودکان استثنائی» دکتر افروز
- «بهداشت روانی در کودکان استثنائی» تألیف دکتر حسن احدی و خانم بنی جمالی

۱۹ - مشاوره و راهنمایی

- «اصول راهنمایی» تألیف شرترزو استون . ترجمه علی شریعتمداری
- «فنون مشاوره و راهنمایی» تألیف شفیع آبادی
- «اصول راهنمایی و مشاوره» تألیف سید مهدی حسینی
- «راهنمایی و مشاوره» تألیف سید مهدی حسینی و پاشا شریفی
- «نظریه‌های مشاوره و راهنمایی» تألیف دکتر شفیع آبادی و دکتر ناصری
- «راهنمایی حرفه‌ای» تألیف دکتر سید مهدی حسینی

سرفصل دروس اصلی (الزامی)

روانشناسی عمومی پیشرفته

(۲۰۱)

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری

فهرست ریز مطالب :

مقدمه:

تعریف روانشناسی، توصیف و تبیین رفتار، روشهای روانشناسی، مشاهده طبیعی، روش آزمایشی، روش بالینی، نظریه‌ها در روانشناسی، فلسفه، فیزیولوژی و فیزیک.

اساس عصبی رفتار آدمی:

ساخت و عمل دستگاه عصبی، مغز، روشهای مطالعه مغز، کرتکس مغز، ساختارهای تحتانی و میانی مغز، بعضی از سیستم‌های کنشی، سیستم لیمبیک، سیستم رتیکولار.

انگیزش و هیجان:

تعریف انگیزه‌ها، غریزه، طبقه بندی انگیزه‌ها، انگیزه‌های فیزیولوژیک، انگیزه‌های روانی و انگیزه‌های اجتماعی، حالات هیجانی، کنشهای فیزیولوژیک در هیجان، نشانه‌های فیزیولوژیک هیجان، کنترل دستگاه عصبی، اختلالات روان - تنی، نشانه‌های رفتاری هیجان، یادگیری و کنشهای هیجانی، رشد و تکامل هیجانات و نظریه‌های مربوط به هیجان.

ادراک حسی:

حواس : بینائی، شنوایی، چشایی، لامسه، بویائی، پسیکوفیزیک : اندازه گیریهای سنتی آستانه، سازمان بندی ادراک حسی، مباحث ادراک حسی : ادراک حسی عمق، ادراک حرکت، خطای ادراک حسی، اثرات بعدی ادراک حسی، ادراک حسی و انگیزش.

یادگیری و اساس آن:

شرطی شدن کلاسیک : ارتباطات زمانی، خاموشی و بهبودی، تنوع محرکات، انگیزش و شرطی شدن، شرطی شدن در مرتبه بالاتر، یادگیری وسیله‌ای و شرطی شدن عاملی : پاداش واصل تقویت، تقویت کننده‌ها، خاموشی، تعمیم محرکات، پاداشهای یاد گرفته شده. یادگیری انتخابی : آزمایش و خطا، یادگیری چند جنبه ای تشخیصی (تفکیکی).

یادگیری و نگهداری در انسان:

یادگیری مهارت‌های حرکتی، یادگیری کلامی، نگهداری: اندازه‌گیری نگهداری، تئوری‌های مربوط به نگهداری. حافظه کوتاه مدت و بلند مدت: مفاهیم و تفکر، یادگیری مفهوم، زبان و تفکر، حل مسئله، فکر مبتکرانه.

روانشناسی اجتماعی:

عوامل درون فردی: نگرشها، تغییر نگرش، ارتباطات و تبلیغات، اجتماع و فرهنگ، ساخت. پویایی گروه: هدف و ماهیت گروهها، رفتار فرد در گروه، رفتار گروه.

رشد:

بعضی از اصول ژنتیک، رشد جسمی: الگوهای رشد، رشد جسمی و آمادگی، رشد جسمی و تجربه، بعضی از مباحث مربوط به رشد: رشد ادراک حسی، رشد زبان، توسعه مفهوم و شناخت، رشد هوش، رشد رفتار اجتماعی.

تفاوت‌های فردی و آزمون‌های روانشناختی:

آزمودن تواناییها: آزمونهای استعداد و پیشرفت، اندازه‌گیری هوش.

شخصیت:

چگونگی شکل‌گیری شخصیت، اندازه‌گیری (سنجش) شخصیت، نظریه‌های اساسی شخصیت: تیپ شناسی، صفات، روانکاوی، تئوری‌های مربوط به «خود» در شخصیت تئوری‌های یادگیری در شخصیت.

سازگاری:

محرومیت: منابع محرومیت، پاسخهای مربوط به محرومیت، تعارض، مکانیزم‌های دفاعی، روشهای دیگر سازگاری، انزواطلبی، ترس و اضطراب....

اختلالات رفتاری:

تعریف آسیب شناسی روانی: طبقه‌بندی اختلالات روانی، روان نژندها، روان پریشها ضایعات مغزی... روان درمانی: روشهای مشاوره، روشهای روان درمانی، نگهداری و حفظ سلامت روان.

روانشناسی عملی:

تکنولوژی آموزشی، روشهای خودآموزی، مهندسی انسان، طرح محیط کار، روانشناسی استخدام، روانشناسی مصرف‌کننده: روشهای جلب توجه کردن، تشویق، تاثیر و تبلیغ.

منابع اصلی:

1. General Psychology, David. C. Edward.
The Macmillan Company.
  2. Fundamental of Psychology "an introduction", Academic press .
  3. Introduction to comtempary psychology Edmund Fantiono and
George S. Reynolds W.H. Freeman, and company.
  4. Fundamentals of psychology C. J. Adcock, penguin, Books.
  5. Introduction to psychology Rita Atkinson, Richard Atkinson and
Ernest Hilgard.
Harcourt Brace Jovanovich publishers.
- ۶- کتابهایی که حد اقل مطالب بالارا در بردار دو دارای زمینه ای پژوهشی در مورد مطالب ذکر شده است .

آمار پیشرفته

(۲۰۲)

تعداد واحد : ۲ + ۱

نوع واحد : عملی - نظری

آمار در روانشناسی، روشهای مختلف آماری را برای پژوهشهای تجربی مورد مطالعه قرار می دهد . مقایسه میانگینهای نمونه های بزرگ، آزمون در رابطه با میانگین ها، نسبتها، وسایر شاخصهای آماری و مطالب وابسته، انواع تحلیل های واریانس، و روشهای مجذورخی دو با تاکید بر فهم زیر بنای نظری آنها عمیقاً بررسی و مطالعه میشود، آشنائی با تجزیه وتحلیل رگرسیون چند متغیری.

منابع اصلی:

1. Educational statistics : Ferguason
2. Fundemental statistics Guilford.
3. Experimental Design in statistics Winer.

منابع فرعی:

۴- روشهای آماری در علوم تربیتی دکتر اسفندیاری و دکتر عابدی

روشهای تحقیق

(۲۰۳)

تعداد واحد : ۱ + ۲

نوع واحد : نظری + عملی

هدف :

آشنا ساختن دانش پژوه به موارد زیر است :

- روش تحقیق علمی و کار برد آن در تعلیم و تربیت و روانشناسی .
- انواع تحقیق (پژوهش تاریخی، توصیفی، تجربی، علمی، مقایسه‌ای،...) با تاکید ویژه‌ای بر طرح‌های تحقیق تجربی .
- نحوه استفاده از طرحهای مختلف یا آزمایشی
- تهیه و تدوین گزارش تحقیق و چگونگی تنظیم پایان نامه تحقیق .

منابع :

1. Research method in Education : Fox.
2. Fundamental Research in behavioral Science : Kerlinger.
3. Educational Research : Boree and Call.

نظریه‌های شخصیت و نقد آن از دیدگاه اسلامی

(۲۰۴)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف : مطالعه تفصیلی نظریه‌های قدیم و جدید در باره شخصیت انسان و نیز بررسی تحقیقاتی که در ارتباط با هر یک از نظریه‌ها و مکاتب شخصیت شده است و می‌شود. علاوه بر این نظریه‌ها و پژوهشهایی که در باره ساختار شخصیت و عناصر تشکیل دهنده آن و نیز نحوه عملکرد این ساختارها انجام شده است مورد توجه قرار می‌گیرد. ضمناً این نظریه‌ها از دیدگاه اسلامی نیز مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

قسمت اول:

تکامل تاریخی نظریه‌ها و مفاهیم شخصیت بخصوص نظریه‌هایی که از تمدنهای قدیمی مانند چین و مصر و ایران و یونان و روم و هند برخاسته .

قسمت دوم:

فرضیه‌های علمی موجود برای توصیف و توجیه طبیعت بشر .

قسمت سوم:

مکتبهای معاصر شخصیت و پژوهشهای مربوط به آنها .

مکتب روانشناسی هستی‌گرایی

مکتب روان پویایی

مکتب روانشناسی سرشتی

مکتب رفتارگرایی

مکتب روانشناسی شناختی

مکتب روانشناسی اجتماعی

مکتب روانشناسی صفات

مکتب روانشناسی گشتالت

مکتب روانشناسی انسان‌گرایی

منابع اصلی:

1. Theories of Personality, Hall and Lindzy, 1985.
2. Personality theories, Berna Engler, 1985.
3. Personality and the behavior Disorder, Norman S. Endler, 1985.

منابع فرعی:

روانشناسی شخصیت - دکتر سعید شاملو
روانشناسی شخصیت - دکتر علی اکبر سیاسی

انگیزش و هیجان

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
هدف : آشنایی با مفاهیم انگیزش و هیجان و اساس عصبی آنها و شناخت غرایز و انگیزه‌ها و عوامل موثر بر تظاهر رفتارهای هیجانی .
(۲۰۵)

فهرست ریز مطالب :

- تعریف و خواص اساس انگیزش و هیجان
- نقش دستگاه عصبی در انگیزش
- تاثیر انگیزش در رفتار
- نظریه‌های مختلف در باره انگیزش
- انگیزه‌های اصلی (اولیه) : گرسنگی، تشنگی، جنس و...
- انگیزه‌های اکتسابی (ثانویه): کسب موفقیت، اکتسابی و جمع آوری، تقلید اضطرابی، تشویق، تنبیه و همکاری و رقابت و ...
- عوامل محرک هیجان
- نقش غدد داخلی
- دستگاه عصبی خود مختار و مرکزی
- واکنشهای روان تنی

منابع اصلی:

1. Young P., L. Motivation and Emotion New York, Wiley.
2. Brown J.S. the motivatin of behavior.

منابع فرعی:

- ۱- انگیزش هیجان (حوزه دانشگاه)
- ۲- هیجان ترجمه محمود رمضان زاده
- ۳- انگیزش و هیجان (جزوه شکوه السادات بنی جمالی)
- ۴- انگیزش ترجمه ملک عبدا می

یادگیری و تفکر

- تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
هدف : مطالعه و تحقیق در یکی از پیچیده‌ترین مسائل روانشناسی یا دگیری و تفکر از طریق بررسی بحثهای نظری و انتقادی و آزمایشهایی که در رابطه با یادگیری و تفکر موجود است.

فهرست ریز مطالب :

- تعریف و موضوع مطالعه روانشناسی یادگیری
- اهمیت یادگیری
- ماهیت یادگیری
- ارتباط رشد با یادگیری
- نظریه‌های مختلف یادگیری
- تحقیقات و مطالعات جدید در زمینه یادگیری
- تئوریهای موجود درباره شناخت مفهوم، جدا سازی تجربیات، چگونگی مطالعه تفکر پویایی تفکر و حل مسئله، استدلال، خلاقیت، ارزشیابی خلاقیت، تحلیل فرآیند خلاقیت، کوششهایی که در جهت توسعه و گسترش خلاقیت بکاربرده می‌شود.

منابع اصلی:

1. Theories of Learning (5th ed., 1981) Bower and Hilgard.
2. Learning A. survey of psychological interpretations (1985) Winfred F. Hill
3. The Principles of Learning and Behavior (1986) Domjan.

منابع فرعی:

- ۱- تفکر منطقی تالیف دکتر علی شریعتمداری
- ۲- روانشناسی یادگیری و تدریس تالیف دکتر علی اکبر سیف
- ۳- اندیشه و زبان ترجمه دکتر قاسم زاده

روانشناسی تجربی

(۲۰۷)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

هدف : آشنایی دانش پژوهان با اصول و روش تجربی در روانشناسی، طرحهای پژوهش آزمایشی برای مطالعه رفتار (حیوانی و انسانی). آشنایی با برخی وسایل پیشرفته آزمایشگاهی، تستها و ابزار سنجش برخی مهارتها، چگونگی بررسی و تحلیل آماری نتایج آزمایش شیوه نگارش یک گزارش تحقیق آزمایشی.

فهرست مطالب :

- موضوع روانشناسی آزمایشی
  - تاریخچه و سابقه تحقیقات آزمایشی
  - آزمایش بعنوان روش علمی برای مطالعه رفتار
  - روش کنترل و خنثی سازی متغیرهای نامربوط
  - وسایل آزمایشگاه روانشناسی
- زمینه‌های آزمایش در:

- ۱ - پسیکوفیزیک (احساس و ادراک)
  - ۲ - یادگیری و حافظه
  - ۳ - انگیزش و هیجان
  - ۴ - شخصیت
  - ۵ - مهارتهای دستی
  - ۶ - روانشناسی اجتماعی
- چگونگی بررسی آماری و تحلیل نتایج
  - شیوه نگارش گزارش تحقیق آزمایشی

منابع فارسی :

- ۱- راهنمایی عملی روانشناسی تجربی تألیف پل فرس ترجمه حمزه گنجی چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی ۱۳۶۴.
- ۲- روانشناسی آزمایشی (تجربی) تألیف صفر داعی انتشارات پیوند، ۱۳۶۵.
- ۳- روانشناسی یادگیری تألیف جیمز دیز واستوارت هالسی ترجمه محمد نقی براهنی. نشر رضا ۱۳۶۳.

منابع خارجی :

1. WOODWORTH, R.S. and H. Schlosberg Experimental , Psychology .
(Rec. Ed) New York, 1954.
2. Jnl. of Experimental Psychology, No.16-87, A.P.A New York.

پسیکوفیزیولوژی و نوروپسیکولوژی

(۲۰۸)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : آشنایی با اساس فیزیولوژیک پدیده‌های روانی و رفتاری - مطالعه و تحقیق درنا بهنجاریهای رفتاری در ارتباط با فیزیولوژی اعصاب و غدد.

فهرست مطالب :

مقدمه : تعاریف موضوع و روشهای پسیکوفیزیولوژی و نوروپسیکولوژی
کلیات شامل مباحث زیر :

- پسیکوفیزیولوژی احساس و ادراک طبیعی و ناهنجار
- انگیزش و هیجان رفتار در رابطه با سیستم عصبی و غدد
- یادگیری و فراموشی
- رفتارهای کلامی و اختلالات آن
- پسیکوفیزیولوژی خواب و بیداری و رؤیا
- بیوشیمی ناهنجاریهای روانی
- بیوشیمی رفتار در ارتباط با متابولیسم مغز
- پسیکوفارماکولوژی

منابع فارسی :

فیزیولوژیکی روانی، تالیف نادره مهدی
زیست شیمی و رفتار تالیف محمود بهزاد

منابع خارجی :

1. BROWN, T.S. pATRICIA M. WALACE. Physiological Psychology New York, Academic Press, 1980.
2. ROSENZWEIG, M.R. Physiological Psychology lexington, D.H. Heath and Co. 1982.
3. M.A.JEVES and G. BAUMGARTNER , Methodes in Neuropsychology,1986. Pergamon Press New York.
4. B. E. KOTLIAR, Neural mechanism of conditioning perganom press 1984, New York Oxford.

روانشناسی اجتماعی پیشرفته

(۲۰۹)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : آشنایی با آخرین نظریات و روشهای تحقیق در روانشناسی اجتماعی، تحقیق بررسی درک و فهم رفتار اجتماعی، آشنایی با تحقیقات روانشناسی اجتماعی تجربی، تحقیق و کاربرد روانشناسی اجتماعی در جامعه امروز.

فهرست مطالب :

- بررسی اجمالی موضوع و پدیده‌های مهم روانی - اجتماعی
- نظریه‌های جدید روانشناسی اجتماعی
- موضوع، قلمرو و اهمیت روانشناسی اجتماعی کاربردی
- روشهای تحقیق میدانی و تجربی در روانشناسی اجتماعی تجربی
- مسائل عمده در روانشناسی اجتماعی
- ۱- تعامل اجتماعی
- ۲- انگیزشهای اجتماعی
- ۳- تاثیر یا نفوذ اجتماعی
- ۴- جاذبه و دافعه در رفتار اجتماعی
- ۵- نگرشها یا بازخوردها و تغییر آن
- ۶- جنبه‌های اجتماعی شخصیت
- ۷- ادراک اجتماعی
- ۸- ارتباط و رسانه‌های گروهی و تاثیر روانی - اجتماعی آنها
- ۹- پدیده‌های گروهی
- زمینه‌های کاربرد روانشناسی اجتماعی

منابع فارسی :

روانشناسی اجتماعی تالیف ژان استوتزل ترجمه علیمحمد کاردان چاپ
دانشگاه تهران ۱۳۶۳.
روانشناسی اجتماعی تالیف الیوت ارونسون. ترجمه حسن شکرکن چاپ
دانشگاه شهید چمران اهواز.

منابع خارجی :

1. Social Psychology , Robert A BARON and DonnBYRNE, Hertfordshive,
Prantice-Hall,1984.
2. Advances in Experimental social psychology New York Academic press Vol.1-17,
1984. Edition : Leonard Berkowitz.

مباحث جدید در آسیب شناسی روانی

(۲۱۰)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : بررسی و مطالعه وسیع در نظریه‌ها، مفاهیم، اصول و قوانین و کاربرد روشها و کشفیات علمی و عملی دانشهای روانشناسی و روانپزشکی ورشته‌های وابسته به آنها در شناخت نابهنجاریهای روان و رفتار انسان.

سبب شناسی نابهنجاریهای روانی :

بررسی عوامل مختلف جسمانی، روانی، اجتماعی و فرهنگی همراه با پژوهشهای مربوط به آنها.

نشانه شناسی و طبقه بندی بیماریهای روانی :

مطالعه تطبیقی روشهای متفاوت و متعددی که برای طبقه بندی وجود دارد.

اختلالات نوروتیک:

علائم، سبب شناسی و طبقه بندیها همراه با نظریه‌ها و پژوهشهای جدید در این زمینه.

اختلالات روان - تنی:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اختلالات عاطفی:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

بیماری اسکیزوفرنیا:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اختلالات پارانوئید:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اختلالات شخصیت:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اختلالات جنسی:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اختلالات مغز:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

اعتیاد:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

عقب ماندگی ذهنی:

نظریه‌های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط

منابع اصلی:

1. Personality and the behavior disorder, 2nd ed. Norman S. Endler, J.M.C. V. Hunt, 1984.
2. Psychopathology : Sahakian, William.
3. DSM III
4. Understanding Abnormal Behavior, David Sue , 1985.
5. Abnormal Psychology : Sarason.
6. Adult Psychopathology and diagnosis, samuel M. Turner and Michel Hersen, 1984.

منابع فرعی:

۱- آسیب شناسی روانی - دکتر سعید شاملو

۲- ...

روانشناسی رشد پیشرفته

(۲۱۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : بررسی پژوهشهای جدید در مورد رشد از جنبه‌های مختلف و نیز انجام پژوهشهای مربوط در ایران.

فهرست ریز مطالب :

- تعریف نوجوانی
- مسائل عاطفی در دوران نوجوانی
- مسئله خودداری افراطی در دوران نوجوانی
- عقلانی کردن غرایز
- خلاقیت در دوران نوجوانی
- مسئله اختلالات رفتاری دوران نوجوانی

منابع اصلی:

1. Development psychology to day , 1985.

منابع فرعی:

۲- روانشناسی رشد تألیف دکتر حسن احدی.

روانشناسی کودکان استثنایی

(۲۱۲)

تعداد واحد : ۱ + ۲

نوع واحد : نظری + عملی

فهرست ریز مطالب :

- تعریف کودکان استثنایی
- طبقه بندی
- علل وطرق تشخیص و نیز روشهای بهسازی و تربیت آنان مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد و عملاً با این نوع کودکان و وضع و حال آنها آشنایی حاصل می‌گردد.
- آشنایی با چگونگی تست کردن کودکان عقب مانده ذهنی
- یادگیری روشهای مختلف آموزش به کودکان استثنایی

منابع اصلی:

1. M. Robinson, the Mentally Retarded Child B. Robinson.
2. Exceptional children (Journal).

منابع فرعی:

- ۱ - آموزش و مشاهده کودکان استثنایی: دکتر فتح الدین و دکتر نوابی نژاد
- ۲ - عقب ماندگی ذهنی: دکتر سلیم اشکوری
- ۳ - تحصیل و رفتار کودک: دکتر هادی سلیمی اشکوری
- ۴ - روانشناسی عقب ماندگی ذهنی: دکتر غلامعلی افروز
- ۵ - روانشناسی کودکان ونوجوانان استثنائی بهروز میلانی فر
- ۶ - کودکان عقب مانده ذهنی ابراهیم هاشمی
- ۷ - آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی ساموئل کرک - ارویل جانسون، ترجمه مجید مهدی زاده.

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۲۶۴۹

پیوست:

بیت عالی

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و بررسی برنامههای آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و انجام شاخهها و بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد، در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برنامه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم تعالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۶۳

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی و به سه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبب‌های جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن دروس سبب‌های از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کاپه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر شد جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل فوق
اجرائی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است
جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا خامنه‌ای

رئیس هیأت مدیره
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت مدیره شورای عالی برنامه ریزی